

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд на тема

„Регионалната политика на ЕС през програмен период 2014 – 2020 г. – нови измерения на изграждане на положителна идентификация с ЕС“

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“;

представен от **Надя Асенова Бирежакли**

от доц. д-р **Теодора Иванова Калейнска**, ВТУ „Св.св.Кирил и Методий“, Философски факултет, катедра „Политология, социология, културология“;

Обща характеристика на представения дисертационен труд

За публична защита, дисертант Надя Бирежакли е представила завършен дисертационен труд, който е в общ обем от 271 страници, като 249 съставляват основен текст, а останалите страници са библиография от близо 200 източника на български, английски и френски езици, както и използвани съкращения и списък използвани официални текстове. Трябва да отбележим, че трудът представя класически модел на писане на дисертационни тези като изследването е разположено в четири глави, увод и общо заключение. Считам, че в дисертацията има много добра вътрешна логика и връзка като структурата следва логиката на научното изследване, цялостното вътрешно съдържание е равномерно и балансирано, всяка глава има ясно подредени тематични раздели на вътрешно съдържание, което още повече допринася за добрата подреденост и структура на цялостното изследване. Дисертантката е приела подход, след всяка глава да представи своите обобщения и изводи, както и общо заключение на работата с изведена самооценка на приносните моменти. Намирам да е използван много добър език и стил, с отлично познаване на категории, факти и акуратно боравене с данни и резултати от собствено изследване.

Темата на дисертацията определено е актуална. Европейската политическа реалност продължава да се отличава със значима динамика, търсене на отговори за развитието след Brexit, продължаващият дебат за бъдещето на Европа и на европейския конструкт и политиките, които трябва да направят Европа по-зелена, по-социална, по-демократична и по-близка до гражданите ѝ, необходимостта от повече Европа и повече Съюз, изразени в

новите политически приоритети на Председателя на ЕК Урсула фон дер Лаейн.

В увода дисертантката Бирежакли предлага представяне на целта на научното изследване, поставените научни задачи, обект, предмет на изследване, като изразява вярването, че европейската идентификация и легитимност е силно изразена тогава, когато европейските граждани усещат ползите от политиките в ежедневието си, и така тя формулира своята основна цел, а именно да се изследва степенята, в която „... регионалната политика на ЕС оказва влияние върху възприятията на европейските граждани за ЕС и идентификацията им с ЕС, като конкретният изследователски фокус е отправен към въздействието на регионалната политика на ЕС през програмен период 2014 – 2020 г.“ /стр.11/. Акуратно са определени и обекта и предмета на изследването.

В логиката на основната цел на научното изследване, Бирежакли развива и задачите, които в последствие доказва в хода на изследването, чрез които доразвива и конкретизира основната цел на изследването си. Дисертантката си поставя пет основни задачи, които са в пряка връзка с определяне на понятията „идентичност“ и „европейска идентичност“ и извеждане на понятието „идентификация с ЕС“, динамиката на европейската идентичност и пряката връзка между идентичност – демократична легитимност на Съюза, правна и финансова рамка на регионалната политика на ЕС както и анализиране на факторите, които имат въздействие върху изграждане на положителна идентификация с ЕС, доказване на тезата чрез вторичен анализ на данни от Евробарометър и чрез собствено изследване /фокус групи/.

Считам, че е предложено цялостно научно изследване, което е с много добре формулирана цел, задачи, предмет и обект на изследването. Предложеният обем на работата е напълно достатъчен и позволява да се систематизира изследваната информация, използвани са достатъчен на брой и по съдържание източници, демонстрирано е познаване на категориите, с които се борави, както и добро познаване на официални документи, което позволява да се защити цялостната логика на дисертацията.

Смятам, че четирите глави са вътрешно добре балансирани; намирам за удачно отделянето на методиката на изследването от резултатите в отделни глави, защото това позволява ясно да се представят, а в четвърта глава и да се анализират, факторите, които оказват въздействие върху приноса на регионалната политика на ЕС за изграждането на положителна идентификация с ЕС. Както и подпомагат сравнителният анализ, предложен от дисертантката между споделени данни от Евростат и проведено нейно изследване в два български планови региона за развитие.

Оценка на получените научни и научно-приложни резултати и приноси

Методологията, която Бирежакли прилага в предложената дисертация, ѝ позволява да изпълни и аргументира успешно поставените изследователски задачи. Демонстрирано е отлично познаване и използване на категориалния апарат. Политологичен анализ, работа с официални документи, качествени и количествени методи и контент анализ, сравнителен метод и анализ са част от методите и инструментите, които дисертантката успешно прилага в своя интердисциплинарен подход към представяне на тезата.

Предложеният дисертационен труд на Надя Бирежакли ми позволява да направя извода, че дисертантката успешно е изпълнила поставените си цели и задачи. Приемам изведените приносни моменти в изследването, които тя е оформила в самооценка след цялостната си работа. Подходът след всяка глава да се извеждат основни изводи и оценки, прави работата прегледна и четима. Съдържанието и формулировката на изводите и оценките са на много високо ниво. Поздравявам дисертантката за това, че изразява ясна авторова позиция, която прозира не само в двете теоретични глави, посветени на европейската идентичност и принадлежност към ЕС и на регионалната политика, но най-вече в анализа на практико-приложните резултати, които тя представя в богат сравнителен анализ на страни-членки, така и на проведените фокус групи в два региона за развитие в България в методическата трета глава и в изследването си в четвърта глава на дисертацията. Намирам много удачен, подходът ѝ за разглеждане на европейската идентичност като преживяване, рефлексия и най-вече идентификация, в случая с ЕС, и защитаването на избора на този подход в цялостната ѝ работа. Намирам този подход за оригинален и иновативен, защото той позволява на авторката в дълбочина да разгледа процеса на интеграция през формирането на европейска идентичност и принадлежност и да търси специфика на въздействие ѝ чрез една избрана политика – в случая с регионалната политика на ЕС. Подобен подход лесно би бил мултиплициран и върху други автори изследвания, свързани с осъществявани политики от страна на ЕС. В този смисъл, насърчавам дисертантката да продължи своите изследователски търсения, да обогати собственото си изследване и с оценка от други целеви групи /липсата на което, тя самата споделя като ограничение на работата/ и да разшири идеята за идентификация с ЕС и върху осъществяването на други ключови политики на Съюза. Считаю, че сравнителният подход и приложената методика на изследване в сравнителен план на ниво ЕС и

национален/регионален в България за елемент със значима принадлежна стойност, както и интересните изводи и обобщения, които дисертантката предлага. Бих я насърчила да включи това като принос в самооценката си за приносите. Бих също така бих насърчила дисертантката да продължи изводите и обобщенията си с препоръки, което още повече би повишило практико-приложната стойност на предложената работа.

От материалите, които е представила Надя Бирежакли с цел допускане до публична защита /автореферат, справка за научните публикации и самите публикации, самодоклад за приносите/, имам възможност да изградя мнение, че интересът на дисертантката е устойчив, траен и да приема, че тя проявява задълбочен интерес към темата на изследването.

Въпроси

Считам, че представеното изследване от Надя Бирежакли е защитено коректно, самата дисертантка добре очертава ограниченията и предизвикателствата пред работата си, което би й позволило да продължи да изследва темата на изследването си, като я разшири с нови целеви групи, по възможност да разшири териториалния обхват и да анализира и регионалните специфики на положителната идентификация с ЕС през регионалната политика на Съюза, както и да предложи препоръки, свързани с негативните идентификации.

Вълнува ме мнението на дисертантката, свързано с някои от изводите, които тя прави и предлага в гл. Четвърта. Би било много положително и насърчително, ако политическите елити имат възможност да се запознаят, особено с изводите ви, свързани с българското възприемане на регионалната политика и съответно идентификация с ЕС през нея.

Вие считате /стр.238-241/, че политическите послания на политиката за регионално развитие се интерпретират успешно през инструментите й /европейските фондове/, но регионалната политика се възприема основно като икономически инструмент, а не надгражда, не развива заложения в нея принцип на взаимната солидарност. В случая на България, вие дори считате, че респондентите имат дори смесени /дори негативни/ чувства към политиката, обсъждайки предимно дефицити и предизвикателства, отколкото ползи и достижения. Което безспорно е дезинтеграционно в по-значима степен отколкото интеграционно. Заклучавате, че комуникирането на регионалната политика е сериозно „общовалидно предизвикателство“ през целия Съюз, не само пред България. Тогава

- Какви биха били успешните послания в контекста на регионалната политика, според вас, свързани и водещи до положителна идентификация с ЕС ?

- Очертават някои предизвикателства пред осъществяването на регионалната политика в България, които водят до негативни идентификации с ЕС. Какви мерки и практически инструменти бихте предложили, за преодоляването им?

Заключение

Дисертационният труд на Надя Асенова Бирежакли отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Условието и реда за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в СУ „Св.Климент Охридски“. Това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да вземе положително решение за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Надя Асенова Бирежакли по професионално направление 3.3. Политически науки, ш. 05.11.02 Политология (Европеистика – Политологични изследвания на ЕС – Европейска идентичност)

26 декември 2019г.
Велико Търново

Подпис:

